

mindvégig híve maradt s abban a döntő küzdelemben, melyet 1572 után a maga objectív antitrinitárius felfogása mellett Dávid Ferencnek és kolozsvári társainak hittani álláspontjával szemben vívott, argumentumait nem egyszer e lengyel farnovianiták argumentumai közül vette. Az irányzat maga nem volt hosszú-életű, mert részben a Dávid Ferenczel és Budny Simonnal (kiről rögtön szó lesz), részben pedig a Socinus Faustusszal való nehéz viták következtében Erdélyben Hunyadi Demeter (1592), Lengyelországban Farnovski halálával (1614 körül) megszűnt. Kevés követője számban leapadván, mindkét helyen beolvadt a socinianusok csoportjába.

Dr. Borbély István.

(Folyt. köv.)

Karácsonyi ének.

Ma meghasadnak fent a mennyek
és angyal tábor hirdeti:
békeesség földön embereknek,
dicsőség mennyben Őneki,
mert im betelt a szentírás:
ma született a Messiás!

Ma fölfelé nézz földi testvér!
Feledd, hogy tested földi sár,
hogy mélybe hulltál, mélybe estél
s számodra nincs hely itt se már,
hogy gyász van itt csak, semmi más...
Ma született a Messiás!

Feledd ma mind a régi gondot;
feledd, ha bú bánt, seb gyötör;
ha szenvedésre szült a sorsod
s hiába fáradsz, küzködöl.
Az ember sorsa izzadás...
Ma született a Messiás!

Ha ostromoznak gyáva — durván,
hozzád szíjjaznak új rabot
s a száműzöttek országúján
véred cseppenként hullatod,
könnyet, vércseppet megbocsáss...
Ma született a Messiás!

Ma nyilatok meg szivek, ajkak,
némulj meg jajszó, fájdalom,
s te földi szem, te börtönablak,
ma nézz az égre szabadon
s te szív, ma mindent megbocsáss...
ma született a Messiás!*

BENCZE MIKLÓS.

* Az Unitárius Irodalmi Társaság 1923. évi pályázatán díjat nyert költemény.

BENSŐ ÁTALAKULÁS *

Alapige: I. Kor XIII. 11. „Mikor gyermek volnék, úgy szóltam mint gyermek, úgy gondolkoztam mint gyermek, úgy értettem mint gyermek; minekutánna pedig férfiuvá lettem, elhagytam a gyermekhez illő dolgokat“.

Egyházi életünk súlyos küzdelme, jövőnknek a léte sokszor foglalkoztat mindannyiunkat. A jelen sötét; a jövőt kétség és bizonytalanság homálya fedi. Ha nem tudnánk olykor-olykor régi féynél új szövétneket gyűjtani, talán csillagtan éjszaka borítaná némán szenvedő lelkünket. Látjuk jobbaink sziszifuszi küzdelmét a létért s nem tehetjük, hogy ne lássuk: mily nehezen ébred szendergő álmából a sokaság egy része. Nehéz idők nagy feladataival szemben figyeljük népünk gondolkozását és tetteit s önkénytelenül eszünkbe jut Ézsaiás próféta, ki midőn sok bizakodás és hiábavaló reménykedés után szomoruan látta, hogy népétől messze távozott az ítélet s igazság nem veszi azt körül, a sokszor csalódott szív keserűségével sóhajtott fel: „Várjuk a világosságot, de ime sötétség vagyon; a fényességet várjuk s ime nagy homályosságban járunk. Tapogatjuk mint vakok a falat s mint akiknek szemök nincsen, aképpen tapogatunk; megütközünk délben, este“. (Ézs. LIX. 9. 10.)

S amint e hangulat mind jobban uralkodóvá lesz rajtunk, annál inkább érezzük, hogy most nem annyira az Istenség mélységeit vizsgáló lélek bravuros fejtegetéseire van szükség, mint önmagunk helyes megismerésére és arra a kicsiny kovászra, mely rendre átjárja az egész tésztát s nem teszi hiábavalóvá az emberi munkát. Vallásos életünk fölfrissítésére, hitünk lehető elmélyítésére van szükség, ami életre hívja és munkába állítja a paragon heverő erőket. Ébresztő szóra, amely fölráz; lélekre, amely megelevenít; életet lehel az elszórt csontokba és hideg kövekbe s az újjászületés lehetőségével biztatja egyházas életünket. Benső átalakulásra van szükség, mely kiemeljen

* Elmondva Kolozsvárt 1923. nov. 3-én a főtanács alkalmával.